

2023-03-29 Nr. NV-723

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-22-611(6) TAIS- 22-32(8)	DĖL ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 10, 12, 17, 18 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP- 1086		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2022-01-12	Žemės ūkio ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2022-04-26 2022-08-30 2023-01-24	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo narių E. Gentvilo ir kt. (viso 20 Seimo narių) inicijuotomis alkoholio kontrolės įstatyminėmis pataisomis, atsižvelgiant į ES šalių patirtį gaminant ir propaguojant vietinius, turinčius liaudiškas tradicijas, gėrimus, siūloma suteikti teisę gaminti (ne daugiau kaip 1000 litrų per kalendorinius metus) naminę degtinę ir kitus gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 65 tūrio procentai, ūkininkams, kurių ūkis yra įregistruotas Ūkininkų ūkių registre, kurie teikia kaimo turizmo reikalavimus atitinkančias paslaugas ir kurie Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka yra sertifikuoti kaip tradiciniai amatininkai. Iš beveik 300 sertifikuotų tautinio paveldo maisto produktų gamintojų, ūkininkų yra apie 70. Gėrimai būtų gaminami, laikomi, vartojami ir parduodami tik gėrimus pagaminusiam ūkininkui priklausančioje kaimo turizmo sodyboje. Pažymėtina, kad šiuo metu Lietuvoje yra draudžiama gaminti namų gamybos alkoholinius gėrimus, išskyrus fizinių asmenų asmeniniam naudojimui (t. y. ne parduoti, o tik savo ar šeimos poreikiams tenkinti) gaminamus natūralios fermentacijos alkoholinius gėrimus, kurių turinė etilo alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 18 procentų (alaus – ne didesnė kaip 9,5 procento).

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma Vyriausybės pozicija dėl įstatyminių pataisų - pritarti tikslui ir pasiūlyti Seimui Įstatymo projektą tobulinti:

papildyti Įstatymo projektą nuostatomis dėl ūkininkų, kuriems leidžiama gaminti alkoholinius gėrimus, veiklos (alkoholinių gėrimų gamybos ir mažmeninės prekybos) licencijavimo;

papildyti nuostatomis, kad pagaminti alkoholiniai gėrimai parduodami tik ūkininkui priklausančioje kaimo turizmo sodyboje galutiniam vartotojui; ūkininkų veiklos priežiūrą pagal Alkoholio kontrolės įstatyme numatytą kompetenciją atliktų Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, kitos valstybės institucijos, savivaldybių institucijos ir policija;

įpareigoti ūkininkus tikrinti savo gaminamų naminių alkoholinių gėrimų saugą ir kokybę, sudarant sutartis su laboratorijomis;

patikslinti Alkoholio kontrolės įstatyme nustatytą mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais tvarką, įtraukiant nuostatas ūkininkų pagamintų naminių alkoholinių gėrimų atžvilgiu;

tikslinti Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatas, reglamentuojančias alkoholio produktų pardavimo, įsigijimo, laikymo ir gabenimo reikalavimus, ūkininkų pagamintų naminių alkoholinių gėrimų atžvilgiu;

siekiant teisinio reglamentavimo nuoseklumo, siūlyti keisti Alkoholio kontrolės įstatymą, kad ūkininkams, gaminantiems alkoholinius gėrimus, kaip ir kitiems alkoholinių gėrimų gamintojams, būtų taikomi Alkoholio kontrolės įstatyme nustatyti su alkoholiniais gėrimais susiję draudimai;

fizinių asmenų atsakomybę už Alkoholio kontrolės įstatyme numatytus pažeidimus siūlyti nustatyti Administracinių nusižengimų kodekse ir Baudžiamajame kodekse, priklausomai nuo to, kuriame iš nurodytų kodeksų esančią teisės pažeidimo sudėtį atitinka ūkininko padaryta veikla.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Siūlomiems pakeitimams įgyvendinti reikės keisti Alkoholio kontrolės įstatymą įgyvendinančius teisės aktus, susijusius su alkoholinių gėrimų gamyba, apskaita, prekyba bei vartojimu, ir juos patikslinti, įtraukiant nuostatas, susijusias su ūkininkų pagamintais naminiais alkoholiniais gėrimais. Taip pat išsiplės priežiūros institucijų, kaip pvz., Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, policijos funkcijos, įtraukus minėtą ūkininkų veiklą.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Ankstesnis Nutarimo projekto variantas buvo derintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Konkurencijos taryba, Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacija.

Projektas svarstytas tarpinstituciniuose pasitarimuose (paskutinį kartą 2023 m. sausio 24 d.).

2023 m. kovo 8 d. Žemės ūkio ministerija organizavo pasitarimą, kurio metu aptartos suinteresuotų institucijų bei socialinių partnerių pateiktos pastabos. Nuspręsta Nutarimo projekte atsisakyti siūlomos lengvatos, kad ūkininkams išduota alkoholinių gėrimų gamybos licencija suteiktų teisę ir mažmeninei prekybai alkoholiniais gėrimais, siūloma Įstatymo projektu nustatyti, kad pagaminti alkoholiniai gėrimai parduodami tik ūkininkui priklausančioje kaimo turizmo sodyboje galutiniam vartotojui, nurodyti ūkininkų veiklos priežiūrą atliekančias institucijas, siūloma ūkininkams, kaip ir kitiems alkoholinių gėrimų gamintojams, taikyti tuos pačius kontrolės reikalavimus, kurie padėtų užtikrinti žaliavų ir pagamintų alkoholinių gėrimų atsekamumą bei pagamintos produkcijos kiekio kontrolę.

Teikiamas patikslintas nutarimo projektas.

Dėl likusių Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (*nutarimo projekto nuostatos – pritarti naminės degtinės ir kitų alkoholinių gėrimų gamybos, prekybos bei vartojimo įteisinimui, suteikiant gamybos, laikymo, prekybos ir vartojimo teisę ūkininkams, - nedera su Įstatymo tikslu bei valstybės alkoholio kontrolės politikos principais*), Lietuvos alkoholinių gėrimų gamintojų ir importuotojų asociacijos (*Lietuvos alkoholio sektoriuje šešėlinė rinka egzistuoja stipriojo alkoholio kategorijoje. Tai liečia ne tik kontrabandinius gėrimus, bet ir nelegaliai Lietuvoje pagamintus gėrimus*) ir Lietuvos verslo konfederacijos (*neaišku, kaip galimai naujų 70 gamintojų atsiradimas, kurie visi kartu galės pagaminti per metus 70 000 litrų itin stiprių alkoholinių gėrimų, prisidės prie alkoholinių gėrimų prieinamumo mažinimo*) pastabų argumentai išdėstyti derinimo pažymoje.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. kovo 29 d. išvadoje pastabų nepateikta.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas